

xercavins

revista independent de Verdú • any XI • juliol de 2011 • núm. 46

Entrevista a
Georgina Procter
i Melisa Martínez

Les obres del poble

Fotos Ricard Gilibert

X	Sumari
V	
EDITORIAL	3
NOTÍCIES	4
ENQUESTA	12
ENTREVISTA	13
HISTÒRIA	16
CREACIÓ	21
SOCIETAT	25
DES DE CAL JAN	27
AJUNTAMENT	28
ARQUEOLOGIA	29
MÚSICA	30
TURISME	32
ENTRETENIMENTS	33
DE FA ALGUN TEMPS.....	34

Número 46 · juliol de 2011 · Preu 4 €

EDICIÓ:

Associació Cultural Xercavins
Plaça de la Verdura, s/n - 25340 Verdú
revistaxercavins@yahoo.es

PRESIDENT: Ramon Cardona

DIRECTOR: Ricard Gilabert

CONSELL DE REDACCIÓ: Josep M. Castelló,
Àngels Escolà, Joan Fornsubirà, Guiu Sanfeliu

PORTADA: Ricard Gilabert

PUBLICITAT: Xercavins

ARXIU FOTOGRAFIA: Xavier Ramell i Ricard Gilabert

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA: Montse Minguell

MUNTATGE I IMPRESSIÓ:

SALADRIGUES SL - Tel. 973 32 23 53
Ctra. de Preixana, s/n - 25250 Bellpuig

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

Els continguts dels escrits que publiquem no són forçosament compartits per l'Associació Cultural Xercavins i només reflecteixen el parer de qui els signa.

Dipòsit legal: L-138-2000

Un nou mandat per endavant

El passat 22 de maig, Verdú, a l'igual que tots els pobles i ciutats del nostre país, va viure una jornada electoral per elegir els representants a l'ajuntament.

Per primera vegada en 20 anys, al nostre poble només concorria una llista electoral. Els membres de la candidatura eren l'equip de govern dels últims quatre anys, amb algunes baixes i altes.

En una època tan difícil com la que estem vivint, la majoria dels municipis de Catalunya van enregistrar un descens del nombre de votants. Ja sigui pel programa electoral o per la gestió del passat mandat, els verdunins i verdunines van assistir en massa al col·legi electoral a dipositar el seu vot. La participació en aquests comicis va augmentar fins arribar al 65% del cens i el nombre de vots registrats per AIPN a 438, màxim històric de la formació encapçalada pel senyor Josep Riera. Cal remarcar que en no haver-hi la rivalitat de dues forces polítiques costa més mobilitzar el votant, per això cal felicitar l'equip de govern pels resultats obtinguts.

D'altra banda, l'absència d'oposició farà que no hi hagi un altre punt de vista dins de l'ajuntament, aquest altra punt de vista és positiu sempre i quan es faci des de la crítica constructiva i serveixi també per fiscalitzar la feina de l'equip de govern; a més a més des de l'oposició també es pot treballar fent propostes i atenent els veïns i veïnes, en disposar de més temps que els regidors del l'equip de govern. Tanmateix, la diversitat d'edat i gènere de l'actual Ajuntament creiem que, en certa manera, farà aquesta feina, donant punts de vista diferents i contraposats.

Queda molta feina per endavant: acabar el Castell, el Casal, arranjar la plaça Major, potenciar el comerç, el turisme i les cases rurals, ajudar les associacions, rebaixar el deute...

Des de Xercavins volem obrir les nostres pàgines a tots els ciutadans que tingueu quelcom a dir, així com també a l'Ajuntament a fer públiques les dades i projectes que cregui oportuns.

Col·laboradors i col·laboradores

- L'admissió d'articles per al proper número de XERCAVINS (núm. 47) es tancarà el dia 9 d'octubre de 2011. Passada aquesta data els articles rebuts quedaran per al número següent.
- Només s'admetran originals picats en tractament de textos a l'ordinador (Word o similar), amb una extensió màxima de 450 paraules.
- És convenient que tots els articles vagin acompanyats d'una fotografia (lliurada fora de l'arxiu de text) i amb una introducció/resum de tres línies.

Publicitat

- La continuïtat de Xercavins depèn en bona mesura de les col·laboracions publicitàries. Si voleu anunciar-vos-hi, truqueu al telèfon 649 38 99 00.

Per a contactar amb la revista o enviar-nos originals utilitzeu el correu electrònic:

revistaxercavins@gmail.com

Verdú al punt

Josep M. Castelló

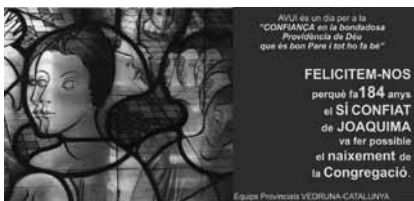
La reforma de la plaça Major ens descobreix la primitiva Bassa

Efectivament, avançant amb la reforma de la plaça, la màquina que arrencava la pavimentació, va posar al descobert l'antiga Bassa del poble als afores de la muralla de la vila closa, vàrem poder contemplar la forma de la bassa i les escales que hi donaven accés. També es recolliren mostres de ceràmica de l'època. Les obres d'arranjament finalitzaren a finals de maig a punt per la Festa del Silló i Fira de Ceràmica.

La Comunitat Vedruna està d'enhonorabona

La Comunitat Vedruna de Catalunya ha estat distingida amb la Creu de Sant Jordi per la Generalitat de Catalunya. Una distinció que es fa extensiva a totes les comunitats, entre elles la de Verdú. El mèrit de la concessió diu: *per la destacada tas-*

ca, que des de fa cent vuitant-cinc anys, realitzen a Catalunya, singularment en el sector educatiu. En tot aquest temps, diverses generacions s'han beneficiat de la línia pedagògica de la institució -continuadora de l'obra religiosa de Joaquina de Vedruna i del seu compromís amb les persones. Enhorabona!

Fundació Tekhnikós

El divendres 22 d'abril va tenir lloc a la seu de la Fundació Tekhnikós la

presentació del llibre *Verdú, abans i després de la proclamació de la República (1904-1936)* de l'autor, historiador i col·laborador de Xercavins, el bon amic Ramon Boleda i Cases. A l'acte hi prengueren part la presidenta de la Fundació, Teresa Boleda, l'alcalde de Verdú, Josep Riera, i el professor d'Història de la UdL, Joaquim Capdevila i Capdevila, que féu la presentació oficial de l'obra, i alhora és l'autor del pròleg del llibre. Una nodrida assistència va voler acompanyar Ramon Boleda, en una més de les seves creacions. Una altra activitat

destacada va ser la presentació del DVD dedicat a sant Pere Claver que el dia 8 de maig, amb motiu de la visita de l'assistent del P. General dels PP. Jesuïtes, al nostre país i resident a Roma, P. Joaquín Barrero, varen presentar-lo, per ser exposat al Santuari.

Diada de Sant Jordi

Malgrat la inclemència del temps, els Trucs del Cau, juntament amb els seus caps, varen muntar la paradeta de roses i llibres sota els porxos de la plaça Major en

Diada de Pasqua Florida

El mateix Grup Escolta Marinada de Verdú, sota un temps de primavera que ara plou ara fa sol, sortiren a cantar les tradicionals caramelles. Rememorant la tradició, seguiren tots els carrers de la vila amb la joia que el nostre jovent sap contagiar.

la diada de Sant Jordi. Era un vertader jardí, que amb molt bon gust, oferien una bellesa de roses i flors. Altrament, amb l'exposició i venda de llibres teníem la possibilitat de complir amb la tradició, fins i tot muntaren un taller de roses de paper i altres manualitats com pins referents al drac de Sant Jordi, que feren l'encant de la diada. Tingueren tant d'èxit, que fins i tot TVE els va filmar i gravar un reportatge que fou emès per TV2 el mateix dia.

Millores al Casal i a l'entorn esportiu i piscines

L'Ajuntament de la vila està portant a terme unes importants millores al Casal de Verdú amb la reforma del sostre, instal·lació elèctrica, consolidació d'estructures i altres. És important que el local social del nostre poble, que acull diverses manifestacions artístiques, culturals i punt de trobada de moltes persones que

ens visiten, estigui condicionat per donar una bona imatge. Així mateix l'entorn esportiu i de piscines s'ha vist millorat i ofereix una agradable visita i estada.

Un escriptor de Verdú guanya el Premi Novel·la Breu "Ciutat de Mollerussa" amb relat filosòfic de realitat i ficció

L'escriptor, Eduard Ribera, nascut a Balaguer i resident al nostre poble, ha guanyat el 23è premi de Novel·la Breu "Ciutat de Mollerussa" amb l'obra titulada *Bergadan o La vida assistida*, un relat filosòfic que planteja un possible paradigma de

Aplec a la Font de Santa Magdalena

Com ja es tradició, cada primer de maig, els Amics de la Font de Santa Magdalena, organitzen l'Aplec en aquest paratge. Aquest és un bon dia per contemplar la Font des de la carretera de Montornès, fa goig de veure-la neta i adornada amb les senyeres i les flors a la capella de la santa. Tothom diu: ens trobem amb molta pau en aquest indret... El dia va acompanyar en la celebració dels diferents actes: la missa, les sardanes amb la cobla Tàrrega i el grup de dansaires targarins que ens varen acompanyar, el dinar amb una excel·lent cassola, n'hi havia per xarrupar-te els dits. Que per molts anys ens hi puguem retrobar!

Festa gran del Futbol Verdú-la Vall del Corb

Aquest any, el primer de maig encara ens va portar un altre motiu de festa: la cloenda del campionat de futbol temporada 2010-11. El Club de Futbol Verdú-la Vall del Corb ha merescut el segon lloc de la classificació que els promociona a accedir

l'home actual, solitari i fastiguejat de tot, però amb voluntat missionera de salvar el món. Felicitem el nostre escriptor i col·laborador de Xercavins per aquest merescut premi.

a la categoria de segona regional. Després del partit disputat entre el Verdú-Vall del Corb i el Palau d'Anglesola amb el resultat de 2-0 a favor del Verdú es va desbocar l'eufòria, abraçades, crits de campió, campió! El Verdú és el millor! Jugadors, familiars acompanyants dels jugadors, vinguts de l'estimada ribera del Corb, es varen sentir verdunins units per l'esport rei. Les

públic assistent. Parlaments, crits de joia i els focs d'artifici coronaren una jornada inoblidable en la qual tots brindarem amb cava per celebrar-ho. El dissabte dia 14 de maig, culminaren els actes amb un sopar de germanor directiva, jugadors i aficionat a la sala gòtica del Castell de Verdú

autoritats, amb les samarretes del Verdú, i el seu president, Llorenç Tudó, varen retre l'homenatge als jugadors titulars d'aquesta ben treballada i merescuda victòria. Una rua de cotxes i amb els clàxons i el soroll de traques acompanyant una carrossa que portava els jugadors plens d'eufòria, portaren la comitiva fins al pati d'armes del Castell on reberen l'ovació més clamorosa del

El Museu de Juguets i Autòmats porta Mariscal a Verdú

Es mostraran obres de la brillant trajectòria de Xavier Mariscal. Més que una exposició és un gran diàleg, una connexió, una trobada inoblidable entre dos mons: el de Mariscal i el dels juguets. Dos mons preciosos, distints, però basats de

la mateixa vareta màgica: la vareta de la il·lusió i la fantasia, del talent, del record de la infància i la projecció d'un passat que no volem deixar escapar. Més de 40 obres que es

mostren al Museu de Juguets de Verdú fins a finals de setembre. El dissabte dia 4 de juny, una nena de Lleida ha estat la visitant número 150.000 del Museu de Juguets de Verdú, un fet que consolida el lideratge del museu com a dinamitzador cultural i turístic del territori al llarg dels seus set anys de vida,

Associació “Dones Argila de Verdú”

Seguint amb les lliçons gastronòmiques, el dissabte dia 14 de maig, la sòcia Maria Teresa Sambola va fer una demostració de com preparar una sucosa fideuà que donava bo de provar-la. En una altra activitat guiada per una professional de la farmàcia, varen descobrir, als voltants de la vila, una quantitat de plantes medicinals, amb les quals ens estalviaríem molts medicaments que encareixen el nostre sistema sanitari. El dia 7 de juny conferència de la nostra infermera

la Carme sobre el tema “...I això de l'ictus, què és?”. I com que el ritme dóna, el diumenge dia 12 de juny varen realitzar una sortida cultural a Cardona, per visitar les mines de sal i el castell medieval.

Més per Verdú!!! Eleccions municipals 2011

Amb aquest eslògan “Més per Verdú” s’ha presentat l’única llista a les eleccions municipals que es van celebrar el propassat dia 22 de maig. Per ordre de numeració els noms són els següents: Josep Riera Canyelles, Antoni Sanfeliu Josa, Montse Pont Solsona, Jo-

sep Mas Carpi, Ramon Aragonès Linares, Georgina Procter Pané, Melisa Martínez Pérez, Marius Miriel Nutu, Ramon Cardona Colell. Els suplents figuren amb aquest noms: M. Alba Sambola Alcobé, Xavier Ramell Perpinyà, Raquel Domínguez González, Isidre Segura Estadella, Josep M. Pijuan Guiu i Eduard Bolella Farré.

Desitgem a les persones que formen aquesta candidatura, i que governaran el nostre ajuntament durant aquesta legislatura, un bon encert, pel bé de la nostra vila i de la convivència de tots els vilatans. Endavant!

ABD-Residència Sant Pere Claver de Verdú celebra el dia del voluntariat amb el grup La Repera

El dijous dia 26 de maig, varen celebrar el *Dia del Voluntariat* en la Residència Sant Pere Claver de Verdú. Com cada any celebren aquest dia per tal d’agrair tot l’esforç i dedicació que realitzen els voluntaris en les activitats lúdiques que s’organitzen al centre. En aquest acte es va retre un emotiu homenatge a dos voluntaris singulars: en Francesc

RESUM DE L'ESCRUTINI DE VERDÚ

Escrutat:	100 %
Regidors totals:	9
Vots comptabilitzats:	528 65,02 %
Abstencions:	284 34,98 %
Vots nuls:	65 12,31 %
Vots en blanc:	25 5,4 %
(AIPN-PM)	438 94,6 %

Huguet i la Maria Llobet. Des d'ABD-Residència Sant Pere Claver donen molta importància a la col·laboració dels voluntaris, i per aquest motiu varen dedicar-los aquesta jornada pel seu treball i entrega constant, acompanyant i animant en les festes que celebrem en el Centre i compartint llargues estones amb els residents. Enguany, varen tenir la col·laboració extraordinària del grup "La Repera" que ens varen fer un espectacle per a tots els assistents en aquesta diada.

Cal Talaveró Centre d'Art

El dissabte dia 4 de juny a Cal Talaveró Centre d'Art es va fer la inauguració de 3 esdeveniments: dos inauguracions amb obra de Dolors Boch i Núria Guinovart i a banda la possibilitat de col·laborar en la Fes-

ta de l'Art a les Galeries, dedicada aquest any al Japó, a l'entorn de la XIV Fira de Ceràmica de Verdú.

XIV Festa del Silló i Fira de Ceràmica de Verdú

Verdú va celebrar el cap de setmana del 4 i 5 de juny la seva

catorzena edició de la Festa del Silló i Fira de Ceràmica. La pluja i el mal temps van ser els protagonistes del primer dia, aigualint la bona presentació i el treball de preparació del certamen. Més de quaranta expositors ompliren la plaça Major a més de les diverses exposicions al Castell, Ajuntament,

Cal Talaveró i Fundació Tekhnikòs. Durant la mostra es va poder gaudir dels tallers de ceràmica per a tot el públic a càrrec de “Taller-Obert Francina i Enric Orobitg”. Visites guiades a Verdú, la ruta dels Murals, Museu de Juguets i Autòmats obert tots els dies per la Fira, concert del cantautor Miquel Àngel Tena, acompanyat al piano per Xavier Palà, concert de música DJ al Bar La Muralla, dinar popular i també poder gaudir de la tranquil·litat que ofería el Bar de la Calma instal·lat al jardí de la Rectoria. Tot aquest atractiu va fer que el diumenge, que ja va lluir el sol, la fira reobris amb tot els seu esplendor de visitants. Cal destacar la visita del president de la Diputació de Lleida, Sr. Jaume Gilibert. Fou acompanyat per les autoritats i membres de la junta de l'Associació el Vilar que, juntament amb l'Ajuntament, foren els organitzadors de la Festa.

Constitució del nou Ajuntament

Tal com marca la llei, el dia 11 de juny es va constituir el nostre Ajuntament en una sessió solemne i amb gran afluència de públic. El Sr. Secretari, Jaume Pla, va donar lectura al Decret de Constitució del nou Ajuntament per la nova Legislatura 2011-15. El regidor de més edat, Sr. Josep Mas, i la regidora més jove, Sra. Melisa Martínez, varen prometre el càrrec i es constituïren en Taula de Constitució. Es cridaren pel nom a la resta de regi-

dors per proclamar la seva promesa de servir la vila de Verdú amb els imperatius legals de l'Ordre. No ho va poder fer el regidor Sr. Ramon Aragonés, ja que es trobava de viatge als Estats Units, però sí que es féu present amb la nova tecnologia via mail telefònic i ho farà la propera sessió. Acte seguit es féu la proclamació de l'alcalde, per una unanimitat i en haver-hi una sola llista, fou elegit el Sr. Josep Riera Canyelles. El nou alcalde s'adreçà al públic assistent per posar-se a disposició de la vila, va dir que ho feia amb molta il·lusió, va demanar la col·laboració de la ciutadania, va comentar que ni ell ni cap regidor han entrat a l'Ajuntament per lluir el càrrec, hi han entrat perquè estimen Verdú i volen treballar pel poble i pels verdunins. Així ha quedat cons-

tituït el nou Ajuntament. Felicitats per a tots!

Indignats!!!

La revetlla de Sant Joan no fou del tot saludable pels verdunins, ja que una colla de incívics es varen dedicar a fer destrosses en alguns llocs

de la vila, de manera ben intencionada. L'Ajuntament fa un esforç de restauració del nostre Casal, i s'ha vist sorprès quan uns mals ciutadans varen enganxar petards als vidres dels finestrals fent-los explotar amb la seva corresponent trencadissa, de la mateixa manera ho feren a les caixes de llum de les faroles, amb la finalitat de cremar la seva instal·lació, i ja no parlem de les piscines i altres. Donat que les autoritats estan sobre la pista dels autors, i essent conscients que aquestes destrosses les paguem tots les contribuents i més en temps de crisi, seria natural i de dret que apliquessin la justícia corresponent als autors. De la mateixa manera, cal denunciar l'incivisme de les persones que tenen gossos sense declarar i identificar amb el xip corresponent, més encara quan deixen els seus excrements a la via pública.

Verdú tindrà cobertura de mòbils

L'Ajuntament de Verdú ha signat un conveni amb Telefonía Mòbil per instal·lar les antenes que donaran cobertura al poble. El projecte inicial d'aquesta instal·lació estarà ubicat en un terreny que l'Ajuntament disposa al darrere del Cementiri.

d'Actualitat

Redacció

Després dels resultats electorals del passat 22 de maig, Verdú té per endavant 4 anys de govern municipal a les mans de l'únic grup que es va presentar als comicis.

Feia més de 20 anys que no concorria una única llista electoral al nostre municipi; sense el paper d'oposició d'una força política des de dins de l'ajuntament cal pensar com es gestionarà el moment actual de retallades, quins han de ser els objectius prioritaris d'aquesta legislatura i el futur més immediat, i qui fiscalitzarà la feina de l'equip de govern.

Avui preguntem als nostres convilatans quines creuen que són les millores que cal fer, cap a on ha d'anar el futur del nostre poble i quina ha estat la millora més rellevant en l'últim quart de segle.

Míriam Pijuan

—Què creus que li falta al Verdú actual?

Més activitats culturals: teatre, concerts, cinema, etc. I donar més vida

a les festes majors i altres festes: Festa del Vi i de la Ceràmica.

Cobertura per als telèfons mòbils
Faltaria que les sales de què disposa el poble estiguessin a disposició dels verdunins per fer activitats o cursos.

Restauració per a turistes i passants.

—Què és el que tenim pitjor en aquests moments?

L'accés al poble (les rotondes sobretot). També s'ha d'incentivar la relació entre joves i grans.

Creació d'ocupació.

—Quina ha estat la millora més rellevant dels últims 25 anys?

N'hi ha hagut moltes!

Per als nens: Guarderia, ampliació de l'Escola, Menjador escolar, el CAU

Per a la gent gran: El tanatori, les residències d'avis.

Infraestructura: renovació del local, castell, les piscines.

Pere Solé i Noèlia Tomàs

—Què creus que li falta al Verdú actual?

Major cohesió entre les associacions, oferta d'oci nocturn, millor comunicació amb Tàrrrega, més informació sobre les activitats que es fan al poble, botiga d'estris de segona necessitat com ferreteria, merceria, papereria, etc. i un poliesportiu.

—Què és el que tenim pitjor en aquests moments?

L'accessibilitat i que el poble vagi "tots a una".

—Quina ha estat la millora més rellevant dels últims 25 anys?

Nosaltres només portem tres anys a Verdú, però ens alegren les millores a les instal·lacions lúdiques i carrers. Tant de bo més gent pogués gaudir de la màgia de Verdú.

Si voleu enquadrar la revista, penseu en l'enquadrador artesà

RELLIGATS ARTÍSTICS S.L.U.

Maria Camps Pàmies

Major, 12
25218 EL CANÓS – Tel. 973 53 31 06

Llibreria Bufavents – C/ Major, 23
25300 TÀRREGA – Tel. 973 50 21 54

Entrevista a Georgina Procter i Melisa Martínez

Josep M. Castelló

El nou Ajuntament, que es disposa a governar durant la propera legislatura, compta amb la presència de tres dones; dues d'elles joves i que s'estrenen per primera vegada al Consistori, elles són: Georgina Procter Pané i Melisa Martínez Pérez.

—Seria interessant que ens expliquéssiu per què i com us vàreu oferir per formar part d'una llista per entrar a l'Ajuntament?

Georgina. Des de sempre he estat una persona inquieta. Amb les meves amigues, amb la colla i a l'escola m'ha agradat liderar les situacions difícils. No m'espanten els problemes i sobretot quan tinc el suport de la gent. Per això em va agradar que la gent que aprecia de Verdú em demanés que fos presidenta del Bacus, càrrec que vaig tenir durant un any, en una situació molt complicada. Quan l'actual alcalde em va proposar formar part de l'equip de govern no m'ho vaig pensar dues vegades i vaig acceptar conscient de la feina i responsabilitat que suposa.

Melisa. Tot va ser quan un dia em va trucar el Josep Riera i em va dir que volia parlar amb mi, pocs dies després ens vàrem reunir i allí va ser on ell em va comentar i dir si volia entrar a formar part de la llista de l'ajuntament, i la meva resposta va ser sí.

—Què és el que més us captiva de Verdú?

Georgina. El més important és la gent. Quan surts al carrer tothom ens saluda. Tinc molt bones amistats a la vila. Tinc l'orgull de ser una verdunina arrelada i m'agrada difondre les virtuts de la vila per tot arreu on

Amb les meves amigues, amb la colla i a l'escola m'ha agradat liderar les situacions difícils. No m'espanten els problemes i sobretot quan tinc el suport de la gent.

vaig. Fins i tot a Anglaterra. Encara que també m'estimo Reus, canviaria la coneguda frase –Reus, París, London– per Verdú, París, Londres.

Melisa. El que més em captiva de Verdú és que és un poble amb molta senzillesa, molta tranquil·litat i amb molts valors que avui en dia s'han perdut.

—Que és el que més us preocupa de Verdú?

Georgina. Que totes les coses bones que té la vila: les piscines, l'escola, els serveis mèdics, el comerç, el turisme, la gent gran i la seva qualitat de vida, el jovent... , una llista molt llarga, es mantinguin i per la meua part faré que des de l'àrea de joventut i festes millori al màxim amb el suport de l'ajuntament i els verdunins i verdunines que vulguin.

Melisa. El que més ens pot arribar a preocupar és saber fer correctament i bé el càrrec que ens ha tocat, també ens preocupa que la gent estigui contenta amb nosaltres, que tot allò que volem aconseguir i fer pel poble surti de la millor manera possible.

—Considerem que és bo que a Verdú hi hagi una sola llista i, per tant, que aquesta sigui l'única responsable de formar ajuntament, o que seria millor tenir-ne

una altra que pogués oferir una oposició constructiva ?

Georgina. Com a demòcrata convençuda i defensora del dret a la pluralitat de pensament la meua opinió és que una certa oposició és bona per avançar. Fins i tot seria més plural si fossin dos o tres les opcions polítiques que s'haguessin presentat.

Melisa. Crec que en general també és bo tenir oposició, ser una sola llista no és fàcil, és molta feina, molta responsabilitat, molts temes a tractar i a discutir... però és una tasca que tots nosaltres la fem amb moles ganes i amb il·lusió.

—Quina responsabilitat considereu que us imposa governar sense oposició?

Georgina. A mi no em fa falta cap oposició per tal de fer bé la feina. Jo només penso en el bé comú, cosa que em porta a ser més responsable en totes les situacions. I donaré les explicacions pertinents de les meves actuacions quan sigui necessari.

Melisa. Governar sense oposició no és fàcil, encara que ho sembli; tots nosaltres tenim una responsabilitat més gran, ja que hem de donar moltes més explicacions, ens hem de reunir tots per discutir sobre certs temes i arribar a posar-nos tots d'acord sobre el que és el millor pel poble

—Feu-me una descripció de un Verdú ideal?

Georgina. Un Verdú amb més espais verds, amb més feina per a la gent jove, amb més serveis per a la gent gran... i amb el castell acabat.

Melisa. Podríem dir que un Verdú ideal és el que tenim, amb moltes ganes de millorar coses, de treballar, de participar i de col·laborar amb tot allò que sigui possible.

—Amb vosaltres, que sou joves, no podem deixar de parlar

de la joventut, què penseu que els manca o els sobra al jovent per formar un col·lectiu capaç d'organitzar festes i gaudir de la seva presència en els actes més importants de la vila com pot ser la Festa Major?

Governar sense oposició no és fàcil, encara que ho sembli; tots nosaltres tenim una responsabilitat més gran, ja que hem de donar moltes més explicacions

Georgina. El moment actual fa difícil conciliar les ganes de festa de la joventut amb la voluntat de mantenir el ball de la festa major. Un dels reptes que tinc per davant és cercar fórmules que solucionin aquesta equació tan difícil.

Melisa. La Festa Major és una festa que es fa per tot el poble, tant pels nens, el jovent i per la gent més gran, és una festa que s'ha d'organitzar a poc a poc i amb temps,

és molt aviat ara per poder dir com serà, però sí que volem que siguin uns dies on tot el poble pugui gaudir, sortir i passar-ho molt bé, des dels més petits fins als més grans.

—Com valoreu la presència de tres dones al nostre Ajuntament?

Georgina. Hi ha hagut moltes dones que han mort per tal que tinguem el vot. Imagineu-vos amb quin orgull porto el fet de ser una de les representants més joves i dona de Verdú. Sempre és millor un govern municipal que sigui plural, ja que representa millor els ciutadans i ciutadanes de Verdú.

Melisa. Jo la presència de tres dones com a regidores a l'ajuntament la valoro d'una forma molt positiva, està molt bé que siguem un equip format tant per dones com per homes, que puguem donar cadascun de nosaltres la nostra opinió, discutir sobre certs temes i sobretot posar-nos d'acord.

—Quines tasques us agradaria desenvolupar com a regidores del nostre ajuntament?

Georgina. Estic convençuda que la regidoria de Joventut i Festes

és la més adequada al meu perfil professional i personal.

Melisa. Cada regidor/regidora té una tasca estipulada segons la seva regidoria, per tant el que hem de fer és desenvolupar aquesta tasca de la millor manera possible. Jo sóc regidora d'Ensenyament i ajudaré també a la regidora de Joventut i Festes, el més important en aquest cas no és quina tasca ens agradaria desenvolupar, sinó que la que ens ha tocat la fem i la realitzem de la millor manera possible i amb moltes ganes.

—**Què ens demaneu als verdunins?**

Georgina. Que feu crítica constructiva i que vingueu a tots els actes que s'organitzin. Que ens ho passem bé i que junts fem una vila molt plena de vida.

Melisa. Per la meua part no us demano res, simplement us invitem i ens agradaria que tots els verdu-

nins i verdunines col·laboréssiu i participéssiu amb tot allò que nosaltres amb tant treball, esforç i il·lusió intentem aconseguir per a tots vosaltres i per al poble

Amb aquestes premisses les regidores noves i joves del nostre Ajuntament es disposen a treballar més i més per Verdú. Endavant i us prometem el nostre suport.

PINTURES i DECORACIÓ

Tarròs

C/ Sant Pelegrí, 18
Tel. 973 50 12 60
Fax 973 31 36 27
25300 TÀRREGA

C/ Bisbe Ruano, 11-13
Tel. 973 27 16 11
Fax 973 27 17 22
25006 LLEIDA

C/ Ferrer i Busquets, 88
Tel. 973 60 05 07
Fax 973 71 08 68
25230 MOLLERUSSA

C/ Josep Zulueta, 7
Tel. 973 36 01 61
Fax 973 35 44 53
25700 LA SEU D'URGELL

C/ Barcelona, 39 - Pl. de la Sardana
Tel. 973 44 30 34
Fax 973 44 30 41
25600 BALAGUER

La bassa del Raval: una descoberta interessant

Ramon Boleda i Cases

Els veïns de Verdú dels segles passats consignaven i distingien singularment els qui eren del raval i els qui eren de la vila closa. Per vila closa s'entenia els qui vivien dins del clos de les muralles i dels portals. La raval –el mateix nom ho diu– els qui vivien al raval, fora del cercle emmurallat que començà a expandir-se a la segona meitat del 1400.

La Bassa del Raval, que els verdunins buidaren de fa anys i panys, ocupava bona part de la nostra actual plaça Major, i quedava fora de les muralles de tal manera que, en créixer la vila, les primeres construccions revoltaren la Bassa, i rebien el nom de cases del Raval davant la Bassa, deixant entre la bassa i les cases un espai circulatori, que rebia el nom de carrer de la Bassa, que no hem de confondre amb l'actual carrer de la Bassa. La vila anà creixent, estenent-se després per la raval de les Eres i la de Margorell

Ara, en el curs de la renovació del paviment de la plaça Major, s'ha descobert una resclosa de pedra picada de contenció de l'aigua de la susdita bassa, situada en la part de ponent, que ens revela amb exactitud els seus límits. És una magnífica paret escalonada de carreus ben treballats, que, com a mínim, tenia tres filades de les quals, amb anterioritat, havia desaparegut la superior.

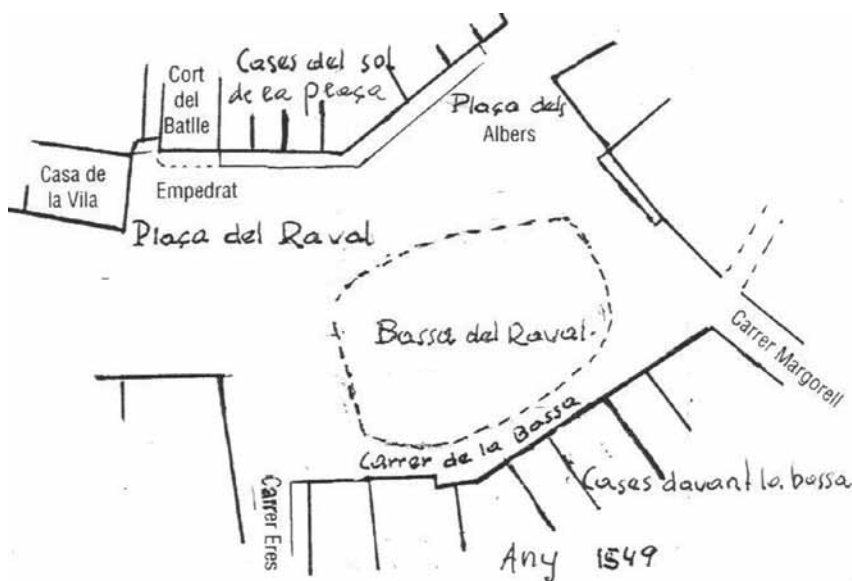
Per fer-nos una idea de com era la plaça en aquell temps, ens hem valgut del registre de propietats, conegut pel *Llibre de les Stimes* redactat a partir del 1549. La part més espaiosa, rebia els noms de

Plaça Major a primers del 1900 amb la font i els arbres recent plantats, un diumenge al matí, amb gran concurrència de verdunins. Uns fent costat a la font i altres, al fons, davant de casa de la vila.

Per fer-nos una idea de com era la plaça en aquell temps, ens hem valgut del registre de propietats, conegut pel *Llibre de les Stimes* redactat a partir del 1549.

plaça del Mercadal i també del Raval i formava part de la mateixa el sector conegut per l'Empedrat davant la Cort del Batlle (cal Senyoretetes per la part de migdia). Un altre sector, era la bassa descrita prop de les cases del costat de l'ombra on avui es troba el Museu de Juguets, les oficines de La Caixa i les altres cases adjuntes. A l'altre costat, les

Virtual plànol de la plaça el 1549 amb consignació de les diferents fraccions.

cases encarades a migdia rebien el nom de *cases al sol de la plaça*, al davant de les quals hi havia un altre sector que rebia el nom de plaça dels Albers, per la creixença arbòria alimentada per la frescor de l'aigua de la bassa. Més o menys com la il·lustració adjunta, que vol ser una visió virtual de com era aleshores la plaça.

Vingué un dia que la Bassa del Raval perdé la seva missió i els verdunins hi abocaven tota mena de runa urbana i també els cantirers d'aquell temps hi llençaven la ceràmica de rebuig, la qual cosa ens ha servit amb safata el coneixement dels tipus i les formes dels estris que elaboraven els terrissers d'aleshores, així com la rusticitat en el mode de tornejjar-los.

De moment s'ignora la data que la citada bassa deixà de fer el seu servei, però podem afirmar que seguia en utilitat l'any 1664, coetàniament amb l'altra bassa que hi havia a mà dreta entrant a la vila, on avui hi ha el Casal de la Vila, que en aquella data, era consignada amb el nom de la Bassa del Portal de Lleida, per diferenciar-la de la primera.

Aquesta notícia ens l'ha facilitada el segon *Llibre de les Stimes* de 1664, i s'esmenta precisament en el registre d'un obrador i d'una era, propietat del cantirer Martí Ramon, que després passà a un altre cantirer de nom Flavià Corretger.

Heus aquí el document: Stima de Martí Ramon. Núm. 23.

Una era y obrador junt al portal den Colom (1) que affronte de sol ixent ab uns femers de alguns particulars de ponent ab un verger de la viuda Carulla y part ab lo ampriu de la bassa dita del Portal de Lleida a mig dia ab lo camí que va la aigua a la dita bassa y a tremontana ab lo abagant(2) que ja entre dit obrador y la muralla de la vila.

La plaça. Anys 1940-50 amb el passeig d'arbres frondosos i dones omplint càntrils a la font.

En una nota feta al final d'aquest registre, hi diu: *Aportala Flavia Corretger en cartes* (3)

Per aquesta notícia i pel material ceràmic aparegut, gosaria afirmar que la bassa del Raval començà a tapar-se a partir del segle XVIII.

Vingué un dia que la Bassa del Raval perdé la seva missió i els verdunins hi abocaven tota mena de runa urbana

Pel fet d'haver aixecat les cases a l'entorn de la primera bassa n'esdevingué el privilegi d'una plaça espaiosa, quelcom irregular però d'una especial harmonia arquitectònica, digna d'un poble rural.

L'any 1899, amb l'arribada de l'aigua a Verdú, s'hi aixecà la magnífica font com a monument perenne d'aquell esdeveniment i s'hi plantaren els arbres, orgull i profit dels verdunins. Entre els anys 1967-68 es pavimentà la plaça i s'aixecà el passeig central per gaudi de petits i grans. Els petits per jugar-hi confiadament, sens perill del trànsit, i el grans per reposar-hi en els bancs,

sota l'ombra acollidora i refrescant dels plataners.

A més de la resclosa, s'hi ha trobat uns "padellassés" amb abundant ceràmica negra defectuosa o de rebuig, datable del segle XVII, entre la qual abunda fragments de gerres, pouals, gibrells de diferents mides, cossis grans de passar bugada, alguns d'ells amb decoració incisa amb franges ondulades de pua múltiple, i naturalment sillons i cantirs toscament elaborats, si la comparem amb l'acurada producció actual. Entre els fragments no hi apareix cap rastre dels sillons de peu, de bigorros i de moda.

D'aquesta interessant descoberta, i de manera especial, cal donar les gràcies al Sr. Joan Tous ja que sens el seu interès no s'hauria fet l'exploració de la resclosa que ha promogut aquest escrit i també al seu fill, el David, que amb entusiasme col·laborà en la recollida de la ceràmica que anava apareixent.

(1) El Portal d'en Colom corresponent al segon traçat de muralles, que donava entrada a la plaça Major per la part de ponent.

(2) Abagant o abagants era el nom que rebia l'espai comunal que hi havia entre la muralla i la via adjacent.

(3) En cartes era el nom que es donava als tractes de compra-venda, en què el venedor tenia prioritat en tornar-la a adquirir.

El Patronat i Sindicat de Sant Pere Claver (XVI)

L'Escola i els seus mestres

Ramon Boleda Cases

De l'escola en parlàvem al començament d'aquest història del Patronat, la qual fou l'objectiu primordial de la seva fundació i punt de partida de les altres seccions que anaren consolidant la gran obra del Patronat i Sindicat.

El capítol d'avui intenta ser la malla d'unió d'aquells primers temps de l'escola, els quals jo vaig conèixer i viure intensament; temps d'alts i baixos, de decadència i de ressorgiment, trencats de cop i volta per l'esclat de la revolta del 1936.

L'Escola tingué una arrencada imillorable aconseguida per mèrits dels primers mestres, especialment de Mn. Salvador Reig i Mn. Antoni Benet i Malagarriga. Mn. Reig era fill de Cardona i, recent ordenat de sacerdot, fou destinat a Verdú, tot just inaugurada l'escola (1911-12), i va estar-hi fins a les vacances de Nadal de 1920. Deixava amb recança la vila i les amistats i s'acomiajà de la junta del Patronat el dia 1 de gener següent. Durant aquest període, funcionaven tres aules que dirigien Mn. Jaume Serra -que després fou rector de Tàrraga-, Mn. Rafel Torres de ca l'Anton de Verdú i el citat Mn. Reig, que deixà l'escola en ésser destinat de vicari a Torà. En aquesta població feia poc havien inaugurat una escola parroquial i per arrencar-la el destinaren allí. Va ser rellevat per Mn. Antoni Benet, que fou, junt amb el mossèn descrit, un dels millors mestres que es

conten de l'escola. D'aquest temps és l'himne escolar, que cantàvem al final de cada classe, que deia:

*Dins l'escola de Sant Pere,
fa florida nostra ment.*

*És la casa beneïda,
d'on hem tret gaia florida,
del saber sagrat forment.*

*Tot cantant, tot cantant
recordem-nos de l'escola,
cada instant.*

La lletra crec que fou de Mn. Benet, bregat amb la poesia; i la part musical, diria que era de Mn. Cases, els quals coincidiren com a mestres de l'escola.

fou pels verdunins una marcada fita d'entre els esdeveniments de més ressò de la vila, ja que se celebraren les Festes de la Relíquia, en les quals es festejava l'arribada de la insigne i desitjada relíquia del nostre sant Pere Claver. Aleshores, Mn. Benet, que ja feia 4 anys que exercia de mestre aquí, va compondre l'Himne de la Relíquia que anualment es canta a la Processó de les Torxes la nit del dia 8 de setembre, amb música –crec– de Mn. Andreu Gené de Verdú:

*Cantem himnes de lloança,
a l'Etern que ens ha escoltat
enviant-nos la Relíquia
de Claver son fill aimat.*

*Aquell os que extasiat s'escalfava
quan sentia els batecs del seu cor,
entra avui a sa pàtria estimada,
predicant a Jesús rei d'amor.*

Després de Mn. Benet, en poc temps en foren mestres, Mn, Enric Navarro, Mn Josep Serrano de

Festes de la Relíquia. Maig de 1924. La plaça Major plena de gent al pas de la processó amb la Santa Relíquia.

Mn. Josep Cases o Mn. Josep del "Trenca" va ser ordenat sacerdot el maig de 1923 i el primer destí fou a Fígols del Bergadà i pel març de l'any següent (1924), el bisbe de Solsona, Dr. Valentí Comellas, el nomenà mestre de l'Escola del Patronat de St. Pere Claver.

Les generacions actuals de Verdú cal que sapiguin que l'any 1924

Fondarella que sempre mantingué bona relació amb Verdú. Aquest era un bon mestre però sols hi estigué dos anys. Fou substituït per Mn. Francisco Camps del Palau d'Anglesola.

Fou una època d'acusada decadència. Mn. Camps podia ser molt savi, però no servia com a mestre; i a més, pegava molt amb una paleta

Curs escolar 1934-35. Dalt, de dreta a esquerra.

1a fila: A. Roca "Colau", J. Realp "Andreu", R. Huguet "Segarra", P. Pijuan "Pere Malet", E. Martí "Barra", F. Alavedra "Groc", E. Huguet "Segarra", M. Riera, Teodor Artés i B. Sans "Mixonets"

2a fila: A. Realp "Andreu", J. Castellà, J. Puig-gros "Sancho", R. Cases "Trenca", R. Boleda "Sinyorettes", J. Esqué "Carles", B. Turull "Tona", J. Salisi, Josep Artés, J. Vilarrubí i Mn. Binefa

3a fila: M. Guixà "Quico", J. Huguet, "Carboné", J. Torres "Marquesa", F. Huguet "Carboné", R. Albareda "Guidó", R. Mestres "Bonetó", F. Huguet "Segarra", J. Sambola "Catè", M. Blanch i A. Pijuan "Pere Malet".

4a fila: J. Costa "Marxant", A. Isern "Paulina", R. Mallorques "Borges", J. Caus Mata, M. Josa "Gravat", F. Blanch "Sr. Miquel", J. Clos "Aspadat", J. Llobet "Marroses" i C. Segura "Mònica"

de fusta, que encara avui –amb desagrado– la sento rebotar a les mans. Era lector assidu del diari que llegia a dalt la tarima, mentre nosaltres els escolars jugàvem a tot, més que altra cosa. Quan el xivarri dominava la classe, treia el cap per sobre del diari i deia: *"Tots el que baden i enraonen que pugim a parar la mà."* I tots, com a víctimes formàvem renglera, un darrere l'altre a parar la mà, que, a l'hivern, si hi anàvem freds en sortíem calents. Això s'esqueia al temps que al col·legi de la Vila hi havia arribat el Sr. Modest Broto (1924) de bon prestigi, ajudat poc després per un altre mestre de vàlua, el Sr. Francesc Espart. Un i altre de bon record del verdunins. El Sr Broto a més de bon mestre era molt disciplinat i mantenia l'ordre, segons deien

els mateixos alumnes, a base de "paletades" seguint la conducta generalitzada d'aquells tremps.

Total, que al "Convent" amb poc temps es passà de les tres aules a una de sola que ocupava la planta baixa amb tan sols 29 alumnes; mentre a l'Escola de la Vila, a cada curs augmentava l'alumnat.

Això anava de mal a pitjor, fins que el setembre de 1932 recent ordenat sacerdot, va arribar Mn. Josep Binefa, i el canvi fou com anar de la nit al dia. Dir que passats tres cursos superà la xifra de 50 escolars repartits amb dos aules, ajudat per Mn. Ramon Pomés, fill de les Oluges.

Considero que Mn. Binefa no era un gran savi, però fou una gran pedagog amb una dedicació per l'alumnat com cap altre n'hi hagués hagut, passant hores i més hores

en activitats extraescolars. Fou un gran col·laborador de Mn. Josep Cases, capellà de la Casa –Església de sant Pere Claver i de la seva escolania posant lletra a moltes composicions d'aquest. Va fundar l'Avantguardisme, aplegant-hi sens fer diferències a altre nois de la vila. Organitzà exposicions, vetllades teatrals i actuacions de cants rítmics, excursions, l'equip infantil de futbol i altres activitats. Fou un erudit amb poesia, historiador i columnista al diari *El Correo Catalán*, catalanista de soca-rel, introduí la lectura de llibres com *Garba* (antologia d'obres de literats catalans), *Terra i Ànima*, *La Terra Catalana* i altres. Va escriure per Verdú tres treballs en poesia, dedicats un a les dues torres de Verdú, l'altre a sant Pere Claver, titulat "Glòria de Verdú", i el

darrer a la Font de Santa Magdalena, que el compositor de sardanes Sr. Artur Rimbau musicà per a cobla i cant coral.

L'esclat de la guerra féu desaparèixer l'Escola i la Joventut Social de Sant Pere Claver. Mn. Binefa restà amagat a casa seva, a Anglesola. Durant el temps de captivitat -"en ma soledat" com diu el vers- va compondre una de les millors poesies per ell escrites dedicada "Al meu Crist". Un Crist en bronze obra de l'escultor Josep Llimona, que el donava per perdut i cremat prop la Font de Santa Magdalena, però que l'alumne seu, Magí Perera, recollí d'entre les cendres amb els braços retorçats per l'efecte del foc.

*Us han llençat al foc,
perquè ni molt, ni poc,
la vostra imatge sigui venerada;
i allà al peu del torrent
jauran al grat del vent
les cendres de la imatge profanada.*

R. Boleda, J. Esqué, P. Pijuan i E. Huguet, ostentant la copa guanyada als Avantguardistes d'Anglesola al seu camp, 1934.

Acabada la revolta tornà a Verdú per ocupar-se de l'escola. Si abans de la guerra destacava per la seva activitat, molt més va desplegar-la un cop passada aquesta. L'any 1940 va dirigir les caramelles de

Equip de futbol dels Avantguardistes de Verdú. Drets: Agustí Castelló "Mitgers Bonet", Manuel Riera, Antoni Roca "Colau", Josep Realp "Andreuet", Francesc Alavedra "Groc", Ramon Boleda i Eusebi Huguet. Agenollats: Blai Sans "Mixonets", Salvador Balcells "Tano" i Ramon Huguet "Segarra".

Joventut Social i Col·legi de St. Pere Claver a veus mixtes amb més de 150 cantaires i va assajar i dirigir la missa a tres veus d'home de la Immaculada Concepció, del mestre Bengochea amb la col·laboració de Mn. J.Cases i de Mn. Rafel Torres, estrenada el novembre del mateix any 1940.

Durant l'hivern i primavera dels anys 1941-42 escriví l'obra lírica teatral titulada "La Glòria de Verdú"

L'esclat de la guerra féu desaparèixer l'Escola i la Joventut Social de Sant Pere Claver. Mn. Binefa restà amagat a casa seva, a Anglesola.

sobre la vida de St. Pere Claver, amb música dels mestres Nicolau i Mn. Cases, estrenada el dia 18 de juliol de 1942, a la sala de l'Abat Copons. Poques vegades vibrarà la vila amb tant entusiasme com el que es visqué amb la representació d'aquesta obra. Els cants eren acompanyats per l'Orquestra els Gabarrons de Verdú, i encara hom recorda i canta l'espectacular

cant final de la representació, que resa així:

*Dalt del cel radiant de glòria,
un nou astre es veu lluir
per l'honor de nostra història,
té Verdú un serafí.
Un sant nostre que en les penes,
passarà la mà suau.
visqué al mon, trencant cadenes,
i semblant arreu la pau.
Vós Claver, més que ningú,
sou la Glòria de Verdú.*

Poc temps va estar Mn. Binefa a Verdú, ja que en el curs de 1943-44 ja no hi figura com a mestre; i avui, vist amb la distància del temps, em sorprèn l'enorme treball que desenvolupà en tan poc temps.

Emperò, l'arrelament a la nostra vila i a la seva vila natal d'Anglesola el mantingué viu i constant mentre visqué, a través de les seves poesies, escrits i publicacions sobre sant Pere Claver, sobre el llinatge dels Anglesola i la història de la Vera Creu d'aquesta vila.

Mn. Binefa va morir d'accident el dia 24 de juliol de 1967, junt amb Mn. Joan Orriols quan de Ribes de Freser retornaven al Santuari de Falgars al Bergadà.

El bany al dipòsit de l'hort

Flavià Mateu

Entre els records de la infantesa
allà, al meu poble de Verdú,
en guardo un, que, sense fresa,
em va obrir els ulls com mai ningú.

Era l'estiu i en ple migdia,
quan el sol queia xafogós:
la migdiada hom dormia,
més, no així nosaltres dos.

El Pep del Teto i jo érem
tot rondant per baix del riu;
de la font, l'aigua fresca bevíem,
i a la bardissa cercàvem nius.

Riu amunt, caçant granotes
vam sentir a dins d'un hort
les rialles de xicotes
ben fluixet, no reien fort.

I el sol crema en aquella hora:
des del poble res es veu,
poc a poc fins a la vora
vam anar-hi al mateix peu.

Tot seguit ja ens enfilàvem
a la tàpia per mirar,
plena d'heura que ajudava
a poder millor espiar.

I els dos i que poc pensàvem
el que vam ensopegar!:
unes noies es banyaven
com al món van arribar.

Com al món van arribar
ino!, per cert que eren grandetes:
i ajupits vam espiar
tot deixant les granotetes.

iNoi de nois, quina sorpresa!:
totes nues sense res;
no hi havia roba estesa,
no es podia veure més.

Vam quedar talment sorpresos:
il quins pits arrodonits!
Ens hi haguérem passat mesos,
allí a l'heura ajupits.

il quins pits i quines cames!
il quin ventre més bonic!
De mirar donaven ganes
aquells còssos tan humits.

I els corria l'aigua fresca
cos avall per tots racons,
i les tres vinga fer gresca
amb uns gestos més bufons.....

I amb uns ulls com a taronges:
-però si això no ho hem vist mai-
i amb les galtes totes roges
ja deixàvem de ser infants.

- ¿Vols dir, Pep, que és veritat
que el clatell sols és pelut ?
-¿No estarem enlluernats
de tanta aigua que hem begut?

-¿ I seran de carn i óssos
o no és res de veritat?
- Ja ho veus noi, no tot són "trossos".
-No en sabem ni la meitat.

Elles reien i es banyaven;
eren tres de sols vint anys
i de sobte s'adonaren
que algú era espiant.

Tot seguit, posant-se roba,
per saber qui està mirant
van venir cap a la vora
on estàvem contemplant.

I corrents els dos fugírem
amb els ulls esbatanats;
les sandàlies fins perdíem
tot corrent sense calçat.

A Verdú la migdiada
tothom feia com si res;
sols va ser una vegada
que no ho vam veure ja mai més.

Poema per al "Joan de cal Carlí"

En record d'un veí...

Cristina Marimon

El Joan de cal Carlí era un home molt senzill,
de tracte planer i amorós, inspirava confiança i serenor.

El Joan de cal Carlí era un ser un xic especial:
les seves mans eren plenes d'una traça, d'una energia
amb les quals, a molta gent que hi anava, donava remei i cura.

El Joan de cal Carlí era un home molt humà.
A quanta gent havia ajudat!!
Ell deia que això de curar era un do que uns tenien i altres no.

Jo crec, sincerament, que el Joan de cal Carlí
serà recordat, almenys per a mi, amb una estima especial
que em despertava molta tendresa i molta bondat...
I una alegria especial, d'un ser que amb senzillesa i amor
va aportar i compartir el millor d'ell a la vida, a tots... al món!

Camins que van al mar

Eduard Ribera. <http://eribera.blogspot.com>

Quan érem petits quedàvem a la plaça del Mercadal amb les bicicletes i anàvem pedalant fins a la bultra o als marges de l'horta d'avall. Amb diaris vells que ens havíem endut de casa, construïem vaixells de paper i els aviàvem al riu, convençuts que a Lleida algú els veuria passar per sota el pont i que, després de desembocar a l'Ebre a l'alçada de Mequinensa, navegarien solemnes i impertorbables fins al delta. No sabíem res de comportes, rescloses, ni de cap mena d'entrebanco. Érem feliços i innocents. Estàvem convençuts que els rius eren veritables camins que conduïen fins al mar.

Al principi fou l'aigua. L'aigua és la vida; el riu, la seva metàfora. Quan has nascut a la vora del riu hi estàs lligat per sempre més; i si, a sobre —com servidor— et dius Ribera, el vincle no és marginal ni anecdòtic sinó ancestral, gairebé mitològic. Vaig néixer a escassos metres del Segre, en paral·lel al corrent de les seves aigües i decantat cap al caient de Lleida. Vaig créixer aprenent a estimar la seva presència, veient-lo passar un dia i un altre des de darrere la balconada, observant-lo des de la barana, solvent, majestàtic. Vaig madurar escoltant les seves històries llegendàries. Un riu dóna per molt: per fundar una ciutat, per fer lliscar una creu aigües amunt, per navegar-hi a bord de rais intrèpids, per construir-hi heroïques comportes, per contenir l'enemic, per arrasar-ho tot amb ferotges avingudes... El riu civilitza i fomenta l'imaginari: potser per això m'agrada la literatura.

El riu passa, tothora diferent, constantment renovat: com la vida. És un continuïum que ho conté tot i que tot s'ho emporta: per això sempre s'ha de respectar. Veient-lo passar, aprens: t'hi emmiralles. M'agrada observar l'aigua des de sobre

els ponts. Diuen que abans que homes vam ser peixos. Potser és per aquest motiu que mai no m'ha agradat pescar.

Els rius són camins que s'han de navegar, com la vida. Sempre subsidiaris, contributius. Camins cada cop més amples que, a la fi, van a petar al mar. Un dia algú et proposa compartir el viatge i hi accedeixes perquè tens molt clar que aquella, i no cap altra, és la teva nau. Aleshores parteixes, riu avall, per iniciar el trajecte sense tenir en compte les comportes, les rescloses ni cap mena d'entrebanco. Sense perjudicis. Sense equipatge. Sense saber

on et durà el viatge: aquesta és la millor manera de viatjar; la millor manera de viure.

La vida és el viatge; la vida és el riu. De jove, brau i nerviós. De gran, tranquil i majestuós. Dia-cronismes, semblances, etapes del recorregut. Temps i espai. El mar espera pacient: el gran toll, la bassa comuna, el final del cicle, el misteri infinit. Al principi fou l'aigua. L'aigua és la vida; el riu, la seva metàfora. Quan has nascut a la vora del riu hi estàs lligat per sempre més. Fins al final.

La dignitat

Josep M. Sanfeliu i Sambola
Verdú-Tàrraga, juny 2011

Indigne-a: El qui no és digne d'alguna cosa o d'algú.

Indignitat: Acció dolenta que impossibilita o incapacita el qui l'ha comesa per a heretar l'ofès.

Digne-a: Mereixedor, honest, noble, respectable etc. Conforme, proporcionat al mèrit o a la culpa d'algú, a la condició d'algú etc.

Dignitat: Qualitat de digne. Qualitat moral per la qual hom no vol rebaixar-se i no tolera d'ésser ofès. Càrrec honorífic i d'autoritat.

Avui, és temps d'**indignació**... La gent arriba a un punt que es cansa que li prenguin el pèl massa sovint i esgotin la seva paciència i diu prou... Un dia et roben l'esperança i ja no tens ganes de jugar en un món en què quasi tots fan trampa. Llavors, el poble no té altra "porta" que sortir al carrer... Però, ai!, en aquest carrer també hi ha trampes.

Democràcia vol dir que el govern "KRATOS" sorgeixi del poble "DEMOS".

La utopia és difícil d'aconseguir... Està molt lluny, no podem gaudir-la mai, però està a l'horitzó. Com més ens hi atansem, més s'allunya. Per això, les utopies ens fan caminar... Ja deia A. Einstein: "La bogeria és fer el mateix una vegada rere altra i esperar diferents resultats..."

Si la democràcia (feble) que tenim avui ens permet, de moment, anar a exercir el nostre vot a les urnes. Per què no hi anem TOTS?... Encara que diguem: "No, així no". No s'hi val amb **indignar-se** després si el que ens donen és el que no ens mereixem.

Tenim, per sort, a Catalunya, un Parlament dels més antics i admirats d'Europa. Però fa uns dies em va fer pena... Molta gent ha perdut la seva vida per la "**dignitat**" dels pobles. Ni els polítics, ni part d'aquest poble han estat **dignes** de merèixer el seu respecte.

L'odi sempre fa més mal a qui el sent, que al que el rep... Per tant, si pots, no odiïs mai.

Sempre ha estat igual: Al segle XVI, la lluita per l'or. Al segle XXI, la lluita serà per l'aigua... La lògica del capitalisme: benefici + benefici. etc. etc. Si el poder real, avui, és l'econòmic, té sentit parlar, doncs, de democràcia?... Deia José Saramago: "Penso que tots estem cecs. Som cecs que podem veure, però no mirem..."

Estem vivint una altra cargolada de rosca antisocial contra les polítiques neoliberals. Per tant, és una estratègia que pretén obligar els estats a fer més retallades en els drets socials, que tants sofriments han costat per guanyar-los. Jo crec que l'home actual té, entre altres, tres problemes molt importants: per començar, la comunicació, o

bé la comunicació-incomunicada, després, la revolució -mal entesa- tecnològica i de valors i, per finalitzar, la vida, tan sols centrada en el seu triomf personal.

En la societat actual i, també, en les anteriors, l'odi, l'ambició, la guerra i la fam han estat els quatre pilars de fang, massa febles, per sostenir la humanitat. En resum: no hem après res...

Es guanya més salari, no pel que fem, sinó, pel que sabem...

Sèneca deia: "La felicitat és no haver-hi de pensar..."

"Molt sovint, la vida no ens dóna a escollir entre llàgrimes i riure, sinó, sols, llàgrimes... Llavors, tria les més **dignes**..." (Maurice Maeterlinck)

Aixeca el cap altiu, no tens perquè avergonyir-te. Demana el que mereixis, però, per damunt de tot, amb **dignitat**.

Camina per aquest camí, n'hi ha molts com el de la fotografia, lluminós, tranquil i clar, una tarda de primavera, i escolta amb atenció... veuràs el que et perds.

Qualitat de vida

“Queviures aqueferats”

Montserrat Aloy i Roca.

<http://cantireta.blogspot.com>

Benvolguts consumidores de iogurts Activia i lectors del Teletext:

Què passa quan se sent aquest crit de guerra: “S’ha acabat la lleeeeeeeeeetttt!!!”?, que només oi-reu a les cuines, a les llars d’infants, als casals d’estiu, a les cases de pagès, als supermercats, i a les vaques magres? Un cop activada l’alarma, la casa s’esvera: uns busquen diners en llocs amagats i recòndits, altres intenten saber quina de les bosses de plàstic no duu propaganda de la competència, altres es fan l’or ni perquè no els toqui pensar, i algú ha començat a escriure una llista d’anar a comprar, perquè sempre falta alguna cosa... i cap a la botiga falta gent. En aquest lloc tan petit, on hom hi ha passat bona part de la infantesa, de l’adolescència, de la maduresa i també de la 3a edat (mal anomenada “3a joventut” pels joves de 75 anys en amunt), hi ha clients i clientes de tota mena. Si l’autora tingués prou

temps i no l’esperessin a casa per dinar, en faria una tesi doctoral que sortiria per capítols a la part central de l’“Hola!”. Però bé, anem al gra. Quantes menses de clients hi ha?

L’“APOCALIPSIS NOW”.

Aquesta és una clienta típica. Se li crema el dinar mentre se n’adona que el més calent és a l’aigüera. Entra d’una revolada, duent la calor a la fresca de l’aire condicionat, o el fred a la temperatura ambient, i diu, mig ennuegada per l’esforç: “Corre, que tinc l’olla al foc!! Posa’m mig

quilo de tomàquets i un menat d’all!!” Sovint s’oblida de pagar.

LA “QUE BONIC ÉS VIURE!”. Entra parlant del temps meteorològic, de les orenetes i dels gladiols del seu balcó. Lloa abundantment les virtuts del fetge i el pentinat de la dependenta, i les del pebrot verd i la cansalada virada. Quan li arriba el torn ja no recorda què ha vingut a fer a la botiga. Se’n va cantant l’“Al·leluia” de Haendel, en versió per a contralt.

LA DEL SUBSTITUT. És el terror de les dependents. Se sap totes les normes per a la correcta manipulació del pernil, el punt de sal i el G de les anxoves de L’Escala i com aconseguir treure els ferros dels sostenidors de la rentadora sense perdre-hi diners ni laca d’ungles. Si la dependenta encara té botiga és perquè diu que sí a tot, com el que sent ploure. Contradiu per norma el temps meteorològic, i deixa el “Bon dia” a l’altura del monòleg. Paga puntualment.

LA BATMAN/CATWOMAN. Per la porta s’endevina el seu tarannà defensor: et posa al dia de totes les injustícies del carrer, poble, comarca, vegueria, província, estat i hemisferi al qual pertany. Aixeca la veu i el puny mentre t’explica amb pès i senyals la reunió del G-9, en els seus idiomes, i critica la llista d’anar a comprar per estar escrita en català defectuós i amb articles d’Espanya. Encoratja els clients a cantar “La Internacional” mentre se’n va a comprar pa. Li cauen les llàgrimes mentre recorda la pesseta.

LA JESUCRISTO SUPERSTAR. La meva preferida. Se sap de memòria tots els *bolos* del Papa, d’aquí a Czestochowa. Ningú li tus els pasatges més críptics de la biografia de *Saint Peter of the Nails*, home excepcional a qui ha consagrat la seva existència i la de la seva pròpia família. Compra quan no toca i demana el que no tenen, sovint fent

cara de màrtir i elevant-se uns 2 dits de terra. Paga però li dol. Tufeja lleugerament a encens.

LA XARXA SOCIAL. Gran clienta, però difícil de convida-hi. Saluda parents i amics quan entra a la botiga, pregunta per la salut dels presents i dels traspassats (ehem), els comptes corrents, l’escola, les notes i el progrés del país. Indaga sense manies en la procedència de clients de més enllà d’Andorra mitjançant la pregunta: “Tu, nena, no ets d’aquí, oi?”, aconseguix el millor pernil abans no s’acaba i mentre van desfilant els clients ella sap com X i Y s’han divorciat sense treure’s els ulls amb una cullera. Si li proposessin interrogar un pernil mort sobre la resta del seu cos exànime, segurament se’n sortiria. Paga i els sospirs dels afectats alleugen la dependenta. D’aquesta té un lloc al costat de *Nostre Sinyó*. Paga, però li costa massa temps i saliva.

ELS TERMINATOR. Provoquen el caos per allà on passen. Més sovint del que voldrien, les dependents han de tancar per fer inventari després de les seves *ràzzies*. Demanen tota mena de llaminadures, de colors, formes i gustos insospitats (codony amb sopa de galets, porc i gaspatxo dolç, llet i pollastre a les tres ales, etc) i es fan un embolic amb els euros, els dòlars i els iens japonesos. S’emboliquen la mercaderia tot solets, la tasten davant mateix de la botiguera i es barallen entre si per veure qui surt abans al carrer. No respecten les iaies, el Tribunal Constitucional ni les festes de precepte. S’ha d’empaïtar els pares llurs per aconseguir el magre benefici que aquests proporcionen.

Bon estiu, i si aconseguíu nòvio a la cua del supermercat, sisplau, no m’ho expliqueu!!

Alins, Girona, El delta de l'Ebre..

Els caps de l'AEIG Marinada

Aquest estiu els nois i noies de l'agrupament hauran fet el triangle màgic d'Alins, Girona i el Delta de l'Ebre. Per quart any consecutiu els caps de l'agrupament hem organitzat diferents activitats pels escoltes i guies verdunins.

Del 2 al 9 de juliol les Llúdrigues, Llops, Daines, Ràngers i Noies Guies van estar de campaments a Alins. Allí van fer jocs, tallers, van fer sortides al poble, a la piscina, al riu, van observar estels i constel·lacions...

Els Ràngers i Noies Guies van intentar fer la Pica d'Estats, però el mal temps no va deixar aconseguir la fita. Els caps van preferir tornar al campament i deixar l'objectiu de "tocar el cel" de Catalunya per una altra ocasió.

Els últims dies a Alins van coincidir amb la celebració de la 3a Trobada Internacional de "Forja viva 2011" i la 2a Fira del Ferro a la Vall Ferrera. Aprofitant l'ocasió van baixar al poble per veure la conferència experimental a càrrec del popular divulgador científic i presentador del programa de televisió Quèquicom, on observarem la llum dels metalls. I abans d'anar a dormir ballarem al ritme de Dual Collective Soul

El dissabte dia 9 després d'esmorzar una bona xocolata desfeta vam començar a desmuntar el campament. Amb l'ajuda de pares, mares i alguns assidus col·laboradors vam deixar el prat tal i com l'havíem trobat abans de muntar.

Després de baixar bandera, i fer l'hora dels adéus vam baixar cap al poble on vam poder gaudir del mercat artesanal i l'exhibició de forjadors, per després dinar tots junts.

Els Pioners van marxar el dilluns 11 a fer una ruta per la província de Girona, sortint d'Olot i acabant a

Cadaqués. Abans d'acabar la nostra col·laboració encara no havien acabat, però pel que ens havien comentat fins al moment s'ho van passar d'allò més bé.

Pel que fa a la branca de Trucs, marxaran del 8 a l'11 d'agost al Delta de l'Ebre: caminades, veler...

Després d'un any intens i un estiu per recordar toca fer vacances; i al setembre tornar a començar a treballar per preparar un nou any amb il·lusió. El 5è amb cau a Verdú. 5 anys fent un somni realitat, i esperem que per molts anys.

Copies Maite

NOVETAT !!

Plastifiquem al moment documents
de fins a 65 cm d'amplada

C/ Santa Maria, 1 · 25300 TÀRREGA · Tel. 973 312 981 · Fax 973 501 424
www.copiesmaite.com online.copiesmaite.com maite@copiesmaite.com

ABD-Residència Sant Pere Claver de Verdú

Celebra el dia del voluntariat amb el grup “La Repera”

Imma Prim

ABD-Residència Sant Pere Claver

El dijous dia 26 de maig d'enguany, vàrem celebrar el *Dia del Voluntariat en la Residència Sant Pere Claver de Verdú*. Com cada any celebrem aquest dia per tal d'agrair tot l'esforç i dedicació que realitzen els voluntaris en les activitats lúdiques que s'organitzen en el nostre Centre.

Des d'ABD-Residència Sant Pere Claver donem molta importància a la col·laboració dels voluntaris, i per aquest motiu volem dedicar-los aquesta jornada pel seu treball i entrega constant, acompanyant-nos i animant-nos en les festes que celebrem en el Centre i compartint llargues estones amb nosaltres.

Enguany, vàrem tenir la col·laboració extraordinària del grup “**La Repera**” que ens va fer un espectacle per a tots els assistents en aquesta diada. De part d'ABD-Residència Sant Pere Claver volem

agrair infinitament la seva disponibilitat i treball. Hem de dir que no és la primera vegada que col·laboren amb nosaltres, amenitzant i donant alegria a les nostres festes de forma totalment gratuïta.

La festa va ser tot un èxit! Vàrem tenir molta participació a nivell de voluntaris i familiars dels residents. Per concloure, vàrem fer un berenar de germanor i vàrem repartir els ob-

sequis, preparats durant els tallers de manualitats, a tots els assistents a l'acte commemoratiu.

Que d'aquestes línies surti una forta abraçada per a tots i cadascuna de les persones que col·laboren amb nosaltres de forma voluntària, i que fan possible a través dels seus actes trobar un món més just i solidari.

Moltes gràcies a tothom!!

Mariscal a Verdú

Museu de Joguets i Autòmats

Després d'haver realitzat exposicions dedicades a Miquel Barceló, La Cubana, Tricycle i Comediants, fins al 30 de setembre l'art de Mariscal és al Museu de Joguets de Verdú.

Mariscal, un dels grans artistes del moment, exhibeix al Museu de Joguets de Verdú obres de la seva brillant trajectòria a l'exposició "Mariscal a Verdú". Més que una exposició és un gran diàleg, una connexió, una trobada inoblidable entre dos mons: el de Mariscal i el dels joguets.

Dos mons que s'enllacen, es miren, es toquen. Dos mons preciosos, distints, però basats en la mateixa bareta màgica: la bareta de la il·lusió i la fantasia, del talent, del record de la infància i la projecció d'un passat que no volem deixar escapar. Dibuixos, pintures i escultures. Són més de 40 obres que es mostren al Museu de Joguets de Verdú, que s'exposen al costat dels joguets i els autòmats antics que fa gairebé 7 anys que omplen Verdú de romanticisme.

Xavier Mariscal (València, 1950) és un dissenyador i artista la tasca del qual ha cobert una àmplia gamma de mitjans, que van des de la pintura i l'escultura al disseny d'interiors i paisatgisme. Des de 1970 Mariscal ha estat vivint i treballant a Barcelona. La fama internacional li arribà probablement quan el 1989, una creació seva, el Cobi va ser elegida com la mascota dels Jocs Olímpics de Barcelona 1992. Més tard, va crear la sèrie de dibuixos animats *La Troupe d'en Cobi*, amb altres personatges similars com la Petra, la mascota dels Jocs Paralímpics.

Les seves obres més notables inclouen l'emblema del Partit So-

cialdemòcrata suec i les imatges corporatives de l'emissora Onda Cero, el Zoo de Barcelona, la Universitat de València; el Far Centre d'Arquitectura i Disseny a Glasgow, el Centre Cultural GranShip al Japó i l'empresa postproducció de Londres, Framestore. També és el responsable dels dissenys d'Escola Valenciana. Mariscal, el 2011, ha estat guardonat amb el Premi Nacional de Disseny per l'exposició "Mariscal a la Pedrera", una selecció de quaranta anys de carrera artística.

Punt i final

Eduard Boleda

Permeteu-me aprofitar-me de l'altaveu que suposa tenir unes ratlles de la nostra revista per acomiadar-me de la tasca de regidor que he desenvolupat durant aquests darrers vuit anys.

Han estat vuit anys intensos plens d'emocions, d'il·lusions i de treball. Donant un cop d'ull enrere penso que Verdú en aquest període de temps ha millorat i molt, gràcies a l'esforç fet des de l'Ajuntament i des de totes les institucions: Consell Comarcal, Diputació, Generalitat i Govern Central, totes elles en aquests vuit anys ens han ajudat, i també i de manera molt especial gràcies a l'esforç fet per tots els verdunins, tant a nivell individual com col·lectiu via associacions.

Sense l'esforç de tots, aquestes millores no haurien estat possibles. Si em permeteu més que les millores físiques o arquitectòniques que ha estat moltes (Llar d'infants, Tanatori, Casal, Parc, plaça de ca la Rita, plaça Major, piscines, Camp de futbol, Cementiri, camins coto, font de Santa Magdalena, carrer Molí de Vent, plaça Lluís Companys, Deixalleria, ... i més que me'n deixo) del que estic especialment content és de la millora en la relació entre els verdunins. Hem aconseguit, tots plegats, que aquella tibantor que hi havia s'hagi relaxat de manera molt i molt considerable. I això es gracies a tots, tots hem posat el nostre gra de sorra per tal que la situació no anés a pitjor i el resultat és que s'ha aconseguit una convivència molt més bona.

Aquesta pau social es veu i es tradueix en diversos àmbits com pot ser el futbol, on tothom se sent re-

presentat per uns mateixos colors i on per acabar de demostrar aquest fet s'ha assolit l'ascens de categoria gràcies a la feina ben feta.

En un altre àmbit on es veu la feina ben feta és en la recollida de la brossa Porta a Porta. Quan des de l'Ajuntament es va decidir fer el pas de tirar endavant aquest sistema semblava, i els fets en altres pobles així ens ho deien, que hi podria haver una "batalla" per les escombraries, però això no es va donar. Particularment, de la recollida Porta

temps de crisi, hem de ser la pròpia gent, especialment en els pobles petits, els que hem de treballar pel poble de manera altruista o voluntària. Cada persona pot col·laborar de maneres diferents en alguns dels molts àmbits que gràcies a déu encara tenim a Verdú. Pot ser l'Ampla de l'escola, el futbol, la Comissió del Nadal, Bacus, Xercavins, la font de Santa Magdalena, Dones Argila, Llar Tercera Joventut... hi ha moltes associacions on es pot col·laborar de manera diferent, a vegades n'hi

a Porta és una de les accions de govern de la qual estic més orgullós i satisfet, no només pel que s'ha aconseguit de subvencions (cubells, camió, deixalleria...) sinó perquè al meu entendre suposa la unió de tot el poble per un bé. Som tots els verdunins els que estem fent bé les coses i les estem fent bé cada dia.

De fet, i cada vegada n'estic més convençut, i més ara en aquests

ha prou amb la simple presència. Ja veieu que això sembla el sermó del mossèn però és realment el que penso, si a Verdú col·laborem més entre tots podem i tenim potencial per fer el que vulguem.

La foto que acompanya l'article -com tots sabeu- és a l'Ajuntament, l'he feta amb el Guillem, de moment ell està convençut que serà alcalde, de fet ja diu que hi té un despatx... ja cal que ens calcem.

L'equip dels Estinçlells excava un nou jaciment a Belianes

Ramon Cardona i Àngels Salcedo

La Secció d'Arqueologia del Centre d'Estudis Llacetans combina els treballs als Estinçlells amb un nou projecte al Tossal de la Pleta de Belianes. Actualment s'estan fent els preparatius per a una segona intervenció el setembre d'aquest any. Tant la recerca que es fa als Estinçlells com la que s'ha iniciat al municipi de Belianes formen part d'un projecte general que pretén estudiar l'economia i l'evolució del poblament ibèric a les valls dels rius Corb, Ondara i Sió. De moment els resultats de la Pleta avalen un interessant poblat ibèric que esperem que doni fruits semblants als dels Estinçlells de Verdú.

El Tossal de la Pleta és una muntanya de 353 metres que es troba al municipi de Belianes a la comarca de l'Urgell. La primera fase d'excavació, celebrada el passat setembre, va permetre documentar l'existència de restes d'estructures d'habitatge ibèriques. De moment s'han destapat sis cases que donen mostra ja de la complexitat que té l'urbanisme d'aquest jaciment.

L'excavació de dos dels recintes delimitats aporta ja dades cronològiques, concretament un arc temporal que oscil·la entre mitjan de segle III aC. a finals d'aquest segle, dates que coincideixen plenament amb les dels Estinçlells. Només la

continuació dels treballs a partir del setembre que ve permetrà avançar en l'estudi d'aquest nou jaciment ibèric.

Les importants restes dels Estinçlells de Verdú es podran veure complementades per aquest jaciment que ja es coneixia des de feia molts anys, però que encara mai s'havia excavat de forma seriosa. Cal tenir en compte que el Tossal de la Pleta de Belianes es troba molt a prop dels Vilars d'Arbeca i que la interpretació d'un jaciment segurament vindrà explicada per l'existència de l'altre.

Els drames litúrgicomusicals medievals a l'antiga Corona d'Aragó: les representacions assumpcionistes (III)

Josep M. Salisi i Clos

En els passats números de la revista *Xercavins* vaig tractar dues representacions ben diferenciades de l'ampli aspecte de la música medieval, concretament els drames o representacions litúrgicomusicals de la baixa Edat Mitjana. En el present número de la revista i en el següent faré referència als drames medievals nadalencs, unes representacions on els aspectes literari i musical en són, igual que en la resta de drames, l'eix vertebrador. Algunes de les representacions litúrgicomusicals, i concretament les que aquí ens ocupen, els drames nadalencs, han perviscut amb força i tradició des de molts segles endarrere fins arribar als nostres dies, tot i que, en molts aspectes, en el pas del temps han canviat radicalment.

Sóc conscient que en l'època de l'any en què ara ens trobem, l'estiu, sembli un contrasentit fer referència a representacions nadalencs, però la justificació és que he pres el criteri de tractar els drames medievals segons la seva importància, criteri que pot esdevenir molt subjectiu, òbviament, però és pel que he optat.

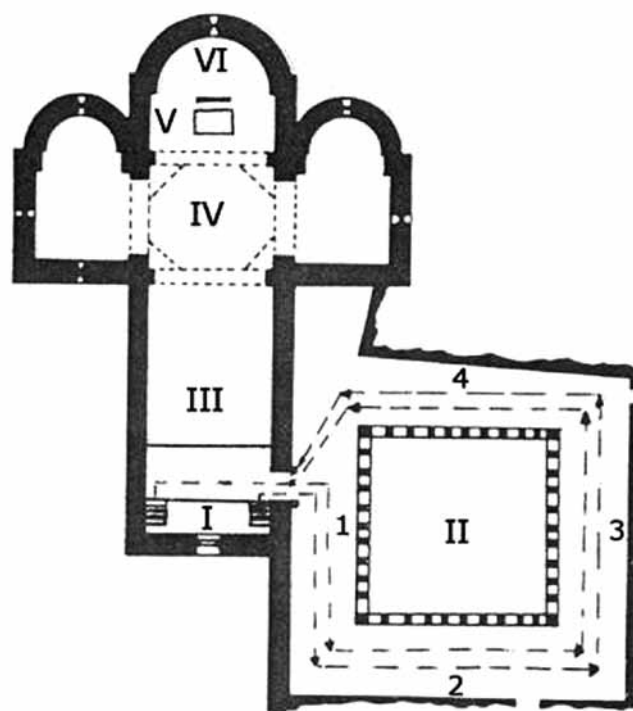
Ja s'ha vist que dels drames medievals nadalencs en destaca el *Cant de la Sibil·la*, justament amb aquest cant és amb el que vaig encetar aquesta sèrie d'entregues, i el vaig triar arran d'haver estat proclamat patrimoni immaterial de la humanitat el passat any 2010. Així doncs, ara faré esment de la resta dels drames del període nadalenc.

En el fons, les representacions dels drames medievals esdevingueren un espectacle visual i auditiu que

es pot considerar com una obra "totalitària" i, sobretot, cal tenir en compte la seva clara finalitat catequètica i religiosa. Les representacions religioses, o millor dit, els drames litúrgics, des dels segles XI-XII omplien tot el cicle de l'any litúrgic: 1/ festivitats nadalencs (des de la diada de Sant Nicolau, amb la festa del *bisbetó*, fins arribar a la festivitat de Reis, passant pel *Cant de la Sibil·la* i els Profetes, a la vigília de Nadal; el Naixement de Jesús, la diada del protomàrtir Sant Esteve, i també l'infanticidi dels Innocents); 2/ Setmana Santa (les Passions i els Drames de les tres Maries); 3/ per la Pentecosta (la representació de la Colometa); 4/ per la festivitat de Corpus (dances, balls i entremesos); i 5/ per

l'Assumpció de la Mare de Déu (els drames assumpcionistes).

Es té constància que antigament, per les festes nadalencs i possiblement com a origen dels drames nadalencs, es representava a diversos indrets (Sant Joan de les Abadesses, Santa Maria de l'Estany, Vic, Girona, la Seu d'Urgell i Mallorca) el *trop* nadalenc "Quem quaeritis in praesepe pastores dicite" (digueu pastors, qui busqueu en el pessebre). Els trops eren textos musicats (en vers o en prosa) que s'afegien a altres textos musicats ja existents que formaven part de la litúrgia, bàsicament textos del cant del propi i de l'ordinari de la missa. Aquest afegits van gaudir d'una gran profusió en els segles XI-XIII, i en el seu moment tenien la

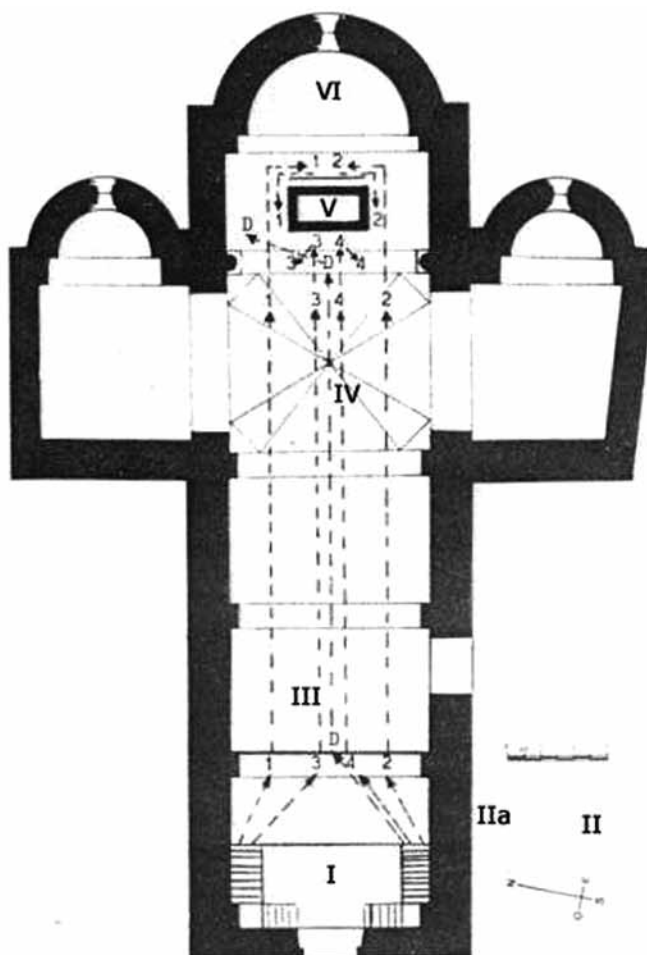

Espai escènic del monestir i claustre de Santa Maria de l'Estany.

clara intenció d'embellir, farcir i comentar els cants ja existents. Foren tan destacats i exagerats aquests farciments amb els trops que fins i tot arribà un punt en què els afegits esdevingueren més importants que els propis cants litúrgiques que els feien de suport, desvirtuant-ne en gran mesura la idea primigènia i bàsica del text original. Alguns d'aquests trops musicats, relíquies de l'antigor, s'han pogut conservar fins a dia d'avui en reculls anomenats troparis.

També s'ha conservat el text de l'Orde dels Profetes, "Ordo prophetarum" (representat a Vic, Girona, i posteriorment al segle XVI, a Gandia). En aquesta representació són els profetes qui vaticinen la vinguda de Crist, de la mateixa manera que ho fa la Sibil·la. Altrament, a Girona el 1360, es va fer la Representació del Part de la Verge "Representacio partus beatae Virginis", en aquest cas, avui dia es desconeix el text i la música, només hi ha dades que testimonien la representació del drama. Altres drames que gaudiren de molta acceptació foren "El martiri de Sant Esteve" i "l'Ordo Rachelis", aquest darrer tracta del plany de Raquel després de la degollada dels Innocents i l'infanticidi de Betlem. Una altra de les habituals representacions nadalenques era "l'Officium Stelae", representat l'adoració dels Reis Mags, on uns personatges abillats de monarques feien una entrada triomfal portant ofrenes a la figura de l'infant Jesús exposat al presbiteri de l'església tot recitant i cantant. Justament és a partir d'aquest drama que ens ha pervingut en els segles la tradició de les cavalcades de la vigília de Reis.

L'escenari on es representaven tots els drames litúrgics era la pròpia església, particularment al presbiteri o algun cadafal situat al lateral d'aquest, però molt sovint també s'usaven altres espais per tal de donar més acció als drames (capelles laterals, passadissos, el cor alt, etc.).

Espai escènic del monestir de Santa Maria de l'Estany.

A finals del segle XVI i durant tot el segle XVII, els drames nadalencs, com la resta dels drames medievals, hagueren de suportar un important desinterès institucional per part de l'església conduint cap a una gran davallada dels drames, això fou degut a les resolucions que en aquest sentit s'anaren imposant a partir de concili trentí, a mitjans de segle XVI. Tal i com ja vaig manifestar en parlar del *Cant de la Sibil·la*, l'església, sota les resolucions dels decrets trentins n'anà expurgant totes les representacions que es feien a dins dels temples, ja que aquestes havien anat convertint els propis temples en un espai d'esbarjo i bàsicament de xerinola, i que les autoritats eclesiàstiques en un moment donat varen voler eradicar. Però malgrat les imposicions i prohibicions, era tanta la tradició i importància de les representacions a nivell local, que en alguns indrets encara duraren

força anys les representacions dins els temples, tot i que, amb el pas del temps, s'anaren extraient fora de les pròpies celebracions religioses.

Un cop els temples foren alliberats de les escenificacions dels drames, aquests s'anaren representant al carrer: però com que a l'hivern el temps no acompanyava gaire, no tardaren a anar passant a les sales dels teatres locals. No és fins a mitjans del segle XIX que les representacions es reprenen d'una manera ben establerta, i fins i tot lúdica, creixent en popularitat i, a la vegada, eliminant l'aspecte més eclesiàstic (sense deixar de banda el sentit nadalenc i el missatge catequètic i cristià), aglutinant-se els trets de la religiositat amb altres de més folklòrics, creant així el que avui coneixem com a "Pastorets", unes representacions més que populars i de les quals parlaré àmpliament en el proper número de la revista.

Espais de memòria a l'Urgell

Ruta de la línia de defensa republicana L2 a Vallbona de les Monges

Elisa Ferrer Elies, tècnica de turisme del Consell Comarcal de l'Urgell

Vallbona de les Monges forma part de la línia de defensa republicana L2. La L2 s'estenia des de la Seu d'Urgell fins a Tarragona i pretenia contenir l'avanç de les tropes franquistes durant la Guerra Civil espanyola.

La construcció de la L2 es va efectuar l'estiu del 1938 i la van dur a terme els presoners del batalló disciplinari de Vallbona, majoritàriament militars de l'exèrcit franquista d'origen gallec, capturats a la batalla de Terol. Estaven reclosos al Monestir de Sta. Maria de Vallbona.

L'entorn de Vallbona ha variat molt poc en els darrers 70 anys. Els cultius són els mateixos: oliveres, ametllers i vinya, així com la zona boscosa. El traçat de la carretera és el mateix, i abans s'utilitzava per esperar l'arribada de les tropes. Els boscos de Montesquiú estan plens de trinxeres. Les trinxeres es construïen en ziga-zaga per augmentar la protecció en cas d'atac aeri.

Al terme de Vallbona s'hi poden trobar també nius fusellers i observatoris d'artilleria, que sortosament no es van haver d'utilitzar mai.

El 19 de desembre del 2010, es va inaugurar al Santuari del Tallat de Rocallaura la L 2. Són 26 Km indicats amb més d'un centenar de senyals que van des de Vallbo-

na de les Monges fins al Santuari del Tallat de Rocallaura, passant per 7 punts d'interès que il·lustren búnquers, nius fusellers, i trinxeres. Els treballs d'estudi i recuperació han durat gairebé 2 anys per part d'especialistes i voluntaris de tota Europa. Es tracta d'uns conjunts de fortificacions úniques a Catalunya i un exemple de l'esforç de frenar l'avanç de les tropes franquistes a Catalunya. Els treballs han estat finançats gràcies al Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya i ha comptat amb la col·laboració de l'Ajuntament de Vallbona de les Monges i el Consell Comarcal de l'Urgell.

L'Ajuntament de Vallbona de les Monges va organitzar a principis de l'any 2011 unes visites guiades pels principals espais de la L 2, per tal d'explicar a les persones interessades la història i l'evolució d'aquestes construccions relacio-

nades amb el poble de Vallbona i el seu terme.

Informació memòrial democràtic

<http://memorialdemocratic.gencat/espais>

REFUGI ANTIAERI D'AGRAMUNT

Sota el temple romànic de l'Església de Sta. Maria d'Agramunt s'amaga el refugi antiaeri. Un espai de memòria singular a tot Catalunya. El refugi segueix la nau central i el creuer del temple, amb 34 metres.

L'any 1938 Agramunt va patir el primer bombardeig de l'aviació feixista i per això es van construir refugis, perquè els veïns de la localitat s'amaguessin dels bombardeigs.

Fa uns anys es va rehabilitar i es pot visitar, dissabte i diumenge, prèvia reserva.

Oficina de turisme d'Agramunt

Tel. 973 39 10 89
turisme@agramunt.cat
www.turismeagramunt.cat

entreteniments

Sopa de lletres

Beatriu Foguet i Vidal

HORITZONTALS:

1.- Qüestionari per a recollir informació. Iode. 2.- Espectacle, generalment còmic o d'entreteniment. Tumor benigne. 3.- Moment culminant de la festa de La Verema. Pot ser d'or, de coure, de carbó o fins i tot de llapis. 4.- Est. Safareig. 5.- Cercavila. Que va d'una banda a una altra sense direcció fixa. 6.- Nom de l'escriptor Riera. Mostra alegria. 7.- Amb la mel fan unes postres ben catalanes. Sucat amb tomata també és català. Abreviació de manuscrit. 8.- Arborea, hisses. 9.- Símbol químic del neodimi. Astràgal. Europa. 10.- Xafardejant.

VERTICALS:

1.- Prova, assaig. 2.- Jove, adolescent. País africà. 3.- Trenta-nou més un. Fluor. 4.- Vocal. Contracció.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									■	
2				■						■
3						■				
4		■								
5				■						
6							■			
7					■			■		
8										■
9			■						■	
10										

Artèria. 5.- Flueixes. Mitja salutació matinal. 6.- Afirmació. Suport de tres peus. 7.- Atrapar amb la mà. Vermella marejada. 8.- Mesurar. Nom de lletra líquida. 9.- Que no tenen nom d'autor. Nord. 10.- Conjunció. El rei de la Taula Rodona. A tu.

Solució:

	T	N	J	A	N	A	F	A	V	A	I
10											
9											
8											
7											
6											
5											
4											
3											
2											
1											
10											
9											
8											
7											
6											
5											
4											
3											
2											
1											

Caramelles

Manuel Pont i Solsona

Tradicional foto, a la font de la plaça Major, del jovent en les caramelles de la Pasqua de l'any 1967.

Dirigides pel vicari Mn. Josep M. Besora.

D'això fa 44 anys.

Campaments a Alins

Fotos AEIG Marinada

TARGETA DENTAL FAMILIAR

La targeta amb més avantatges

Promocions,
Descomptes,
Facilitats de pagament...

CLÍNICA DENTAL

Dr. Juan Elías Pérez Vargas

Odontòleg col. 2255

RX TELERADIOGRAFIA - IMPLANTS EN 12 h.

ESTÈTICA DENTAL

Av. Onze de Setembre, 35
Tel 973 551 114
25210 **GUISSONA**

www.clinicadentaltarregaguissona.com
i també al **facebook**

C. La Plana, 1, 1r 2n
Tel 973 313 294
25300 **TÀRREGA**